

چشم انداز غذا در جهان (سال ۱۹۹۶) بانگوش کلان

ترجمه و تلخیص: هومن فتحی

Food Outlook; March - April

1996; FAO Publication.

شوشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

۱ - خلاصه مهمترین پیشبینی‌ها

* پیشبینی می‌شود در سال جاری (میلادی) مترجم) تولید غلات نسبتاً بهبود یابد. در صورت تحقق پیشبینی‌های موجود، تولید غلات در سال ۱۹۹۶ برای تأمین نیازهای مصرفی سال ۱۹۹۶-۹۷ کافی خواهد بود. با این حال، افزایش تولید پیشبینی شده هنوز در حدی نیست که بتوان ذخایر جهانی غله را ترمیم نمود. بنابراین امنیت غذایی جهان کماکان در مخاطره است.

* براساس پیشبینی اولیه فائو، تولید جهانی غله در سال ۱۹۹۶ در حدود ۹۹۰، ۱ میلیون تن خواهد بود، که ۵ درصد بیش از تولید سال ۱۹۹۵ است. با فرض استمرار شرایط مساعد

تا پایان فصل برداشت، تولید گندم با ۵ درصد افزایش نسبت به سال ماقبل به ۵۷۰ میلیون تن خواهد رسید. میزان تولید غلات دانه درشت نیز در حدود ۸۶۰ میلیون تن پیشبینی می شود که ۹ درصد بیشتر از آمار سال گذشته است. ولی میزان تولید شلتوک در مقایسه با سال ۱۹۹۵ تغییر چندانی نخواهد کرد.

* بسیاری از کشورهای کم درآمد مواجه با کمبود مواد غذایی (که از این به بعد در این ترجمه با عنوان اختصاری «کشورهای LIFD» نامیده شده اند. مترجم)، به دلیل پایین بودن میزان برداشت غله داخلی و مسائل دیگری از قبیل افزایش هزینه واردات غله و کاهش کمکهای غذایی، در سال جاری نیز با عدم امنیت غذایی مواجه خواهند بود. حتی در برخی از این کشورها به واسطه تداوم مناقشات داخلی، اوضاع بدتر نیز خواهد شد.

* پیشبینی ها حاکی از آن است که در سال ۱۹۹۶ مصرف جهانی غله در حدود ۲٪ کاهش خواهد یافت. بخش اعظم این کاهش به استفاده کمتر از غلات به عنوان خوراک دام در کشورهای توسعه یافته باز می گردد. به بیان دیگر، نرخ کاهش مصرف دامی بالاتر از نرخ افزایش مصرف انسانی در کشورهای در حال توسعه خواهد بود.

* مقدار کل کمکهای غذایی به صورت غله در سال ۱۹۹۶ در حدود ۷/۶ میلیون تن پیشبینی می شود، که در مقایسه با کمکهای سال گذشته ۱/۶ میلیون تن کمتر است. کمکهای ارسالی به کشورهای LIFD نیز با ۲۰٪ کاهش به ۶/۵ میلیون تن خواهد رسید. این رقم در حدود ۸٪ کل واردات غله این کشورها را تشکیل می دهد، در حالی که در سال ۱۹۹۴-۹۵ بالغ بر ۱۱٪ بود.

* قیمتهای صادراتی گندم و غلات دانه درشت کماکان در حال افزایش است. در مورد گندم می توان گفت که دلیل اصلی افزایش قیمت به پیشبینی وضعیت نامساعد تولید در ایالات متحد باز می گردد. قیمت غلات دانه درشت نیز تحت تأثیر عواملی همچون بالا بودن تقاضا برای واردات و تقلیل ذخایر جهانی قرار دارد.

* افزایش تولید کاساوا در سال ۱۹۹۶ نیز به میزان بالاتری نسبت به سال ۱۹۹۵ ادامه

خواهد یافت. به دنبال رکوردی که در سال ۱۹۹۵ به دلیل کمبود عرضه و بالابودن قیمت‌های در بازار کاسوا حاکم شده بود، پیش بینی می‌شود. که در سال ۱۹۹۶ تجارت جهانی این محصول مجدداً رونق یابد.

* تولید جهانی دانه‌های روغنی، روغن نباتی و حیوانی، و تفاله‌های روغنی در سال ۱۹۹۵-۹۶ کاهش خواهد یافت. کمبود عرضه باعث می‌شود که قیمت خوراک دام روغنی تا پایان فصل در سطح بالایی باقی بماند. در نتیجه، انتظار می‌رود که مصرف و تجارت جهانی انواع روغن نباتی و حیوانی و تفاله‌های روغنی تقلیل یابد.

۲- جمع‌بندی عرضه و تقاضای غلات

بررسی‌های اولیه وضعیت تولید غله در سال ۱۹۹۶ حاکی از آن است که تولید جهانی این دسته از محصولات در مقایسه با سال قبل افزایش خواهد داشت. با در نظر گرفتن مساحت اراضی که هم اکنون زیر کشت رفته و سطحی که قرار است تا پایان فصل کاشت به این قبیل محصولات اختصاص یابد، پیش بینی فائو این است که با فرض عدم بروز شرایط نامساعد جوی تا پایان فصل، تولید جهانی غله با ۰.۵٪ افزایش به ۱،۹۹۰ میلیون تن خواهد رسید. در این صورت، سطح تولید به روند سالهای گذشته نزدیک خواهد شد، با این توضیح که بیشترین میزان افزایش در غلات دانه درشت و در کشورهای توسعه یافته صورت خواهد پذیرفت. همچنین میزان تولید، تکافوی نیازهای مصرفی سال ۱۹۹۶-۹۷ را خواهد نمود. با وجود این، افزایش تولید مورد انتظار آن قدر نیست که بتوان ذخایر جهانی را که در فصل گذشته شدیداً کاهش یافته است، به طور اساسی ترمیم کرد. به همین دلیل موازنه عرضه و تقاضا کماکان نزدیک به سطح تعادل باقی خواهد ماند. می‌توان نتیجه گرفت که حتی با فرض اینکه فصل زراعی مساعدی در پیش روست، شاخصهای موجود گویای مخاطره آمیز بودن وضعیت امنیت غذایی جهان و باقی ماندن ذخایر غله در پایینتر از سطح امن برای حداقل یک سال دیگر است.

وضعیت تولید غله در تعدادی از کشورهای LIFD به دلیل افت تولید داخلی از یک سو و افزایش شدید قیمت غله در بازار جهانی همراه با تقلیل کمکهای غذایی از سوی دیگر، کماکان دشوار خواهد بود. در قاره آفریقا، امنیت غذایی چندین کشور به خطر افتاده است. کشورهای شاخ آفریقا، به ویژه اریتره و سومالی به دنبال کاهش شدید برداشت در فصل زراعی ۱۹۹۵ با کمبود غله مواجه هستند. حتی در اتیوپی علی رغم وفور محصول در سال ۱۹۹۵، سه میلیون نفر در برخی از استانهای روستایی این کشور در اثر از بین رفتن محصول در سطح محلی و پایین بودن قدرت خرید، محتاج کمکهای غذایی هستند. در سودان، تداوم درگیریهای داخلی در استانهای جنوبی موجب عدم حل مسائل غذایی در این استانها شده است. در منطقه دریاچه بزرگ، سرازیر شدن حدود ۲/۴ میلیون پناهنده داخلی به این منطقه، نیاز فوری به کمکهای غذایی بوجود آورده است. میزان بازگشت پناهندگان به سرزمینهای خود هنوز بسیار پایین است. در غرب آفریقا، کشورهای چاد، لیبیا و سیرالئون کماکان با مسئله کمبود عرضه مواد غذایی روبه رو هستند، که ریشه در جنگهای داخلی اخیر در این کشورها دارد. برخلاف این کشورها، در جنوب آفریقا آثار خشکسالی ۱۹۹۵ مرتفع شده است و انتظار می رود تولید غله در سال ۱۹۹۶ به سطحی بالاتر از متوسط چندین سال گذشته برسد. در آسیا و خاورمیانه، وضعیت غذا در کشورهای جمهوری خلق کره، لائوس، عراق و افغانستان نامطلوب است. در میان کشورهای تازه استقلال یافته نیز کمبود عرضه غله در تاجیکستان به حالت بحرانی رسیده و خطر گرسنگی افزایش یافته است. در آذربایجان و گرجستان نیز میزان عرضه ناکافی است.

همانگونه که در بالا اشاره شد، انتظار می رود تولید غله در سال ۱۹۹۶ بهبود یابد و با ۵٪ افزایش نسبت به سال گذشته به ۱،۹۹۰ میلیون تن برسد. به ویژه تولید گندم و غلات دانه درشت بیشتر خواهد شد، در حالی که تغییر چندانی در حجم تولید برنج پیشبینی نمی شود. بخش اعظم افزایش تولید در کشورهای توسعه یافته رخ خواهد داد و کشورهای در حال توسعه افزایش چشمگیری نخواهند داشت. البته باید توجه داشت که این پیشبینی ها به

صورت اولیه است و اگر شرایط در یک یا چند کشور تولید کننده عمده عوض شود، ارقام فوق مورد تعدیل قرار خواهد شد.

پیش بینی اولیه تولید گندم در سال ۱۹۹۶ در حدود ۵۷۰ میلیون تن است که با ۱۵ میلیون تن ($4/6\%$) افزایش نسبت به سال ۱۹۹۵، پس از دو سال مجدداً به سطح روند دهه گذشته رسیده است. گرچه در بسیاری از مناطق، محصول در مرحله خواب زمستانی است یا هنوز کشت نشده است (یادآور می شود که گزارش مربوط به اسفند تا فروردین می باشد. مترجم)، آخرین اطلاعات رسیده از کشورهای تولید کننده عمده در نیمکره شمالی نشان می دهد که اراضی وسیعی به گندم زمستانه اختصاص یافته و علاوه بر این، شرایط جوی به جز در دشتهای جنوبی ایالات متحد، عموماً مساعد بوده است. همچنین انتظار می رود که با تداوم روند رو به رشد قیمت جهانی، کشورهای تازه استقلال یافته شوروی سابق اراضی بیشتری را به کشت بهاره گندم اختصاص دهند. عمده ترین سهم در افزایش تولید گندم را کشورهای آفریقایی، آمریکای جنوبی و شوروی سابق خواهند داشت، در حالی که حجم تولید مناطق آمریکای مرکزی، اروپا و اقیانوسیه چندان افزایش نخواهد یافت.

پیشینی اولیه فائو در مورد تولید غلات دانه درشت در سال ۱۹۹۶ نشان می دهد که افزایشی معادل ۸۶۰ میلیون تن ($8/7\%$) در مقایسه با سال ۱۹۹۵ (که تولید، افت بسیار شدیدی را داشت) قابل دسترس است. در این صورت سطح تولید بالاتر از متوسط دهه گذشته خواهد بود اما به رکورد سال ۱۹۹۴ نخواهد رسید.

همان گونه که در بالا اشاره شد، بیشترین حجم افزایش تولید کل غلات در کشورهای توسعه یافته، بویژه آمریکای شمالی خواهد بود، ولی در مورد غلات دانه درشت باید از منطقه آفریقا و کشورهای تازه استقلال یافته نام برد. البته، از آنجایی که بخش عمده محصولات در نیمکره شمالی هنوز زیر کشت نرفته است، پیشینی های فوق بسیار اولیه است و احتمال تجدیدنظر در آنها وجود دارد. در مورد برنج فصل زراعی ۱۹۹۶ در نیمکره جنوبی به پایان خود نزدیک می شود ولی در آسیا که تولیدکننده اصلی برنج است، فصل

زراعی هنوز شروع نشده است و زارعان در انتظار باران‌های مانسون نشسته‌اند. هنوز برای پیشبینی قطعی تولید برنج در سال ۱۹۹۶ بسیار زود است اما در صورتی که شرایط به خوبی سال ۱۹۹۵ باقی بماند، می‌توان تخمین زد که در حدود ۵۶۰ میلیون تن برنج تولید خواهد شد.

پیشبینی فائو در مورد تجارت جهانی غله در سال مالی جاری (۱۹۹۵-۹۶) که در گزارش قبلی ۲۰۱ میلیون تن ذکر شده بود، تغییر چندانی نکرده است. این رقم کمی بیشتر از برآوردهای سال مالی ۱۹۹۴-۹۵ است. افزایش اندکی که در تجارت گندم پیشبینی شده است به دلیل کاهش تجارت برنج تأثیری در ارقام فوق برجای نخواهد گذارد. پیشبینی واردات جهانی گندم و آرد گندم (در وزن معادل گندم) به ۹۵/۵ میلیون تن افزایش پیدا کرده است، که نشان می‌دهد علیرغم بالا بودن قیمت‌ها در سال ۱۹۹۵-۹۶، تجارت گندم بیشتر از پیشبینی‌های اولیه خواهد بود.

سهم کشورهای آسیائی از کل واردات در حدود ۷۴ میلیون تن پیشبینی می‌شود. این رقم در مقایسه با سال گذشته ۱ میلیون تن افزایش دارد. پیشبینی تجارت جهانی غلات دانه درشت در سال ۱۹۹۵-۹۶ در سطح سال گذشته یعنی ۸۸ میلیون تن ثابت مانده است که فقط کمی بیش از برآورد تجدیدنظر شده سال ۱۹۹۴-۹۵ در این میان، واردات آسیا بیشتر، و واردات آفریقا کمتر از پیشبینی‌های اولیه خواهد بود. افزایشی که در واردات کل غلات دانه درشت در کشورهای در حال توسعه بوجود خواهد آمد، بدلیل کاهش واردات کشورهای توسعه یافته (بویژه کشورهای تازه استقلال یافته) تأثیر زیادی بر حجم کل تجارت جهانی این کالاها نخواهد گذارد. پیشبینی فائو در مورد تجارت جهانی برنج در سال ۱۹۹۶ با ۰/۳ میلیون تن کاهش از گزارش قبلی، به ۱۷/۸ میلیون تن رسیده است، که ۲/۵ میلیون تن کمتر از حجم رکورد جاری سال ۱۹۹۵ می‌باشد. دلیل اصلی این تجدیدنظر، افزایش تولید داخلی در بنگلادش و به تعاقب آن، کاهش واردات پیشبینی شده برنج در این کشور است.

آخرین پیشبینی مصرف جهانی غله در سال ۱۹۹۵-۹۶ در حدود ۱/۷۵۲ میلیون تن

است که در مقایسه با سال گذشته، ۳۸ میلیون تن یا ۲٪ کاهش دارد. بخش عمده این کاهش در کشورهای توسعه یافته (که حدود ۸٪ یا ۶۰ میلیون تن کمتر از سال گذشته مصرف خواهند کرد) بوقوع خواهد پیوست. در همین مدت، مصرف کشورهای در حال توسعه در حدود ۲۲ میلیون تن (۲٪) بیشتر خواهد شد. مصرف غذایی غلات در سال ۱۹۹۵-۹۶ با ۱۳ میلیون تن (۴٪) افزایش نسبت به سال ماقبل به ۹۱۰ میلیون تن خواهد رسید. افزایش مصرف کل در کشورهای در حال توسعه آن قدر نیست که مصرف سرانه غذا را که در سال گذشته معادل ۱۶۹ کیلوگرم بود، بهبود بخشد. در مورد مصرف دامی غلات نیز پیشبینی می‌شود با ۷٪ کاهش در مقایسه با ارقام سال ۱۹۹۵، در سال ۱۹۹۶ به ۵۹۸ میلیون تن برسد. بخش عمده این کاهش که چیزی در حدود ۴۶ میلیون تن است، به کشورهای توسعه یافته مربوط می‌شود. سایر مصارف غلات از (قبیل بذر، استفاده‌های صنعتی و ضایعات پس از برداشت) در سال ۱۹۹۵-۹۶ اندکی کاهش یافته و در حدود ۲۴۴ میلیون تن پیشبینی می‌شود.

آخرین پیشبینی فائو در مورد ارسال کمکهای غذایی به صورت غله در سال ۱۹۹۵-۹۶ (ژولای - ژوئن)، پیشبینی قبلی (در حدود ۷/۶ میلیون تن) را تأیید می‌کند. این رقم در حدود ۱/۶ میلیون تن یا ۱۷٪ کمتر از برآورد تجدیدنظر شده سال ۱۹۹۴-۹۵ است. سهم کشورهای LIFD از این کمکها در حدود ۶/۵ میلیون تن (۸۵٪) است. با این توضیح که سهم درصدی این کشورها مشابه سال ۱۹۹۴-۹۵ می‌باشد. ولی حجم کمک دریافتی ۱/۵ میلیون تن کمتر است و فقط ۸٪ واردات غله آنها را تشکیل می‌دهد. در حالی که در سال ۱۹۹۴-۹۵ این رقم به ۱۱٪ و در سال ۱۹۹۳-۹۴ به ۱۳٪ رسیده بود. در نتیجه کاهش کمکهای غذایی و بالا رفتن قیمت جهانی غلات دانه درشت در مجموع به ۳ میلیارد دلار افزایش هزینه و واردات کشورهای LIFD منجر خواهد شد، که ۲۲٪ بیشتر از سال گذشته است.

در ماه فوریه به دلیل نامساعد بودن شرایط آب و هوایی در مناطق عمده گندمکاری ایالات متحد و با پیشبینی اینکه ممکن است میزان عرضه گندم تولید شده برای صادرات در

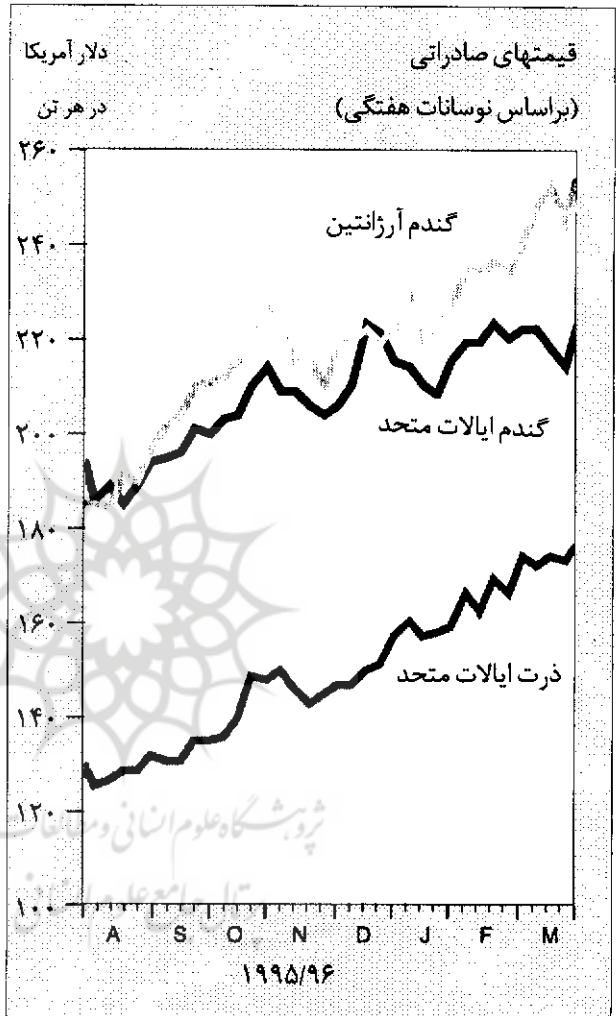
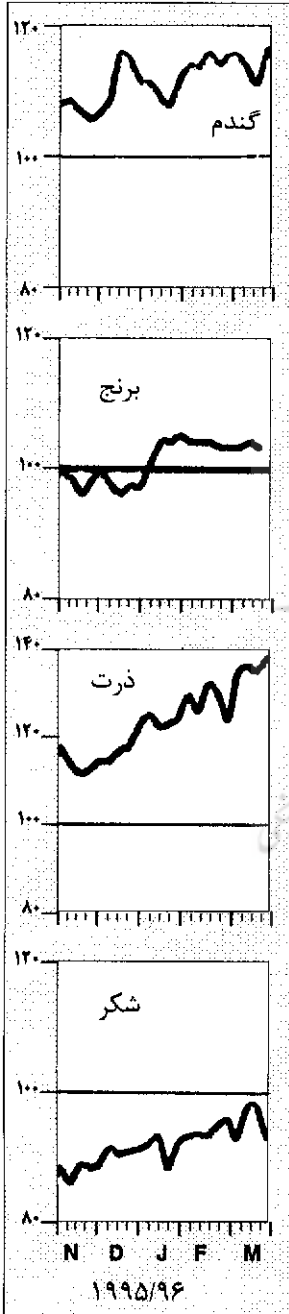
سال ۱۹۹۵ کمتر از انتظارات قبلی باشد، در ماه فوریه قیمت صادراتی گندم افزایش نسبتاً زیادی پیدا کرد. در ماه مارس قیمتها اندکی کاهش پیدا کرد، اما در ماه بعد به دلیل قطعی شدن کاهش تولید در ایالات متحد، مجدداً بالا رفت. در ماه مارس، هر تن گندم هاردوینتر شماره ۲ ایالات متحد (فوب خلیج) در حدود ۲۲۲ دلار معامله می شد که تقریباً نزدیک به حداکثر قیمت معامله شده در ماه فوریه، و حدود ۵۰٪ بالاتر از سال گذشته بود. قیمت صادراتی ذرت نیز به دلیل بالا بودن تقاضای صادراتی و کاهش ذخایر داخلی در ایالات متحد، در طول ماههای فوریه و مارس ترقی کرد. در آخر مارس قیمت هر تن ذرت شماره ۲ ایالات متحد (تحویلی در خلیج آمریکا) به ۱۷۵ دلار رسید، که در مقایسه با سال گذشته در حدود ۶۵ دلار (معادل ۶۰٪) افزایش نشان می دهد.

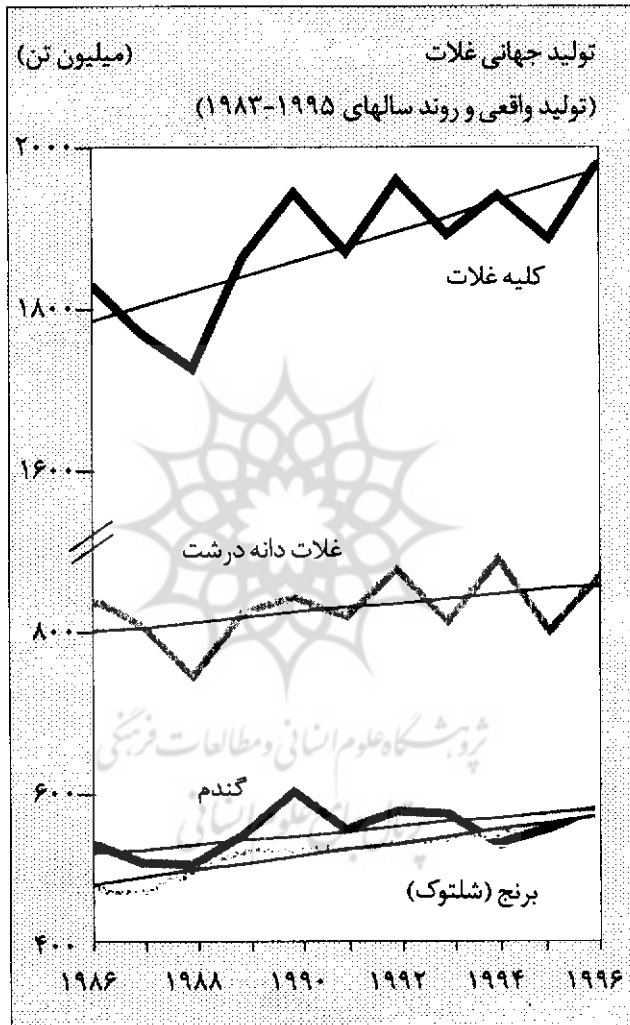

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

قیمتهای صادراتی
(۱۰۰ = ژولای ۱۹۹۵)

جدول شماره ۱ - وضعیت غله در جهان.

تغییر در سال ۹۶-۱۹۹۵	۹۶-۱۹۹۵	۹۵-۱۹۹۴	۹۴-۱۹۹۳	۹۳-۱۹۹۲	۹۲-۱۹۹۱	
نسبت به سال (%) ۹۵-۱۹۹۴						
						تولید جهانی: (میلیون تن)
+۳/۳	۵۵۶	۵۳۸	۵۳۱	۵۲۹	۵۲۰	برنج شالی
+۳/۵	۵۴۵	۵۲۷	۵۶۴	۵۶۶	۵۴۷	گندم
-۱۰/۵	۷۹۱	۸۸۳	۸۰۴	۸۷۱	۸۱۶	غلات دانه درشت
-۲/۹	۱۸۹۱	۱۹۴۸	۱۸۹۹	۱۹۶۶	۱۸۸۲	کلیه غلات
+۳/۰	۱۱۲۲	۱۰۸۹	۱۰۹۶	۱۰۷۳	۱۰۴۵	کشورهای در حال توسعه
-۱۰/۴	۷۷۰	۸۵۹	۸۰۳	۸۹۳	۸۳۸	کشورهای توسعه یافته
						واردات جهانی: (میلیون تن)
-۱۲/۲	۱۸	۲۰	۱۷	۱۵	۱۴	برنج (شالی)
+۲/۵	۹۶	۹۳	۹۳	۱۰۳	۱۰۸	گندم
+۱/۰	۸۸	۸۷	۸۳	۹۳	۹۴	غلات دانه درشت
+۰/۳	۲۰۱	۲۰۱	۱۹۳	۲۱۲	۲۱۵	کلیه غلات
+۰/۳	۱۴۴	۱۴۴	۱۲۷	۱۲۹	۱۲۹	کشورهای در حال توسعه
+۰/۲	۵۷	۵۷	۶۶	۸۳	۸۵	کشورهای توسعه یافته
						کمکهای غذایی بصورت غله
-۱۷/۲	۷/۶	۹/۲	۱۲/۶	۱۵/۲	۱۳/۱	
						مصرف جهانی: (میلیون تن)
+۲/۲	۳۷۵	۳۶۷	۳۵۹	۳۵۴	۳۴۷	برنج (شالی)
+۰/۵	۵۵۵	۵۵۲	۵۶۹	۵۵۶	۵۵۳	گندم
-۵/۵	۸۳۳	۸۷۱	۸۳۲	۸۴۲	۸۱۸	غلات دانه درشت
-۲/۱	۱۷۵۲	۱۷۹۰	۱۷۶۰	۱۷۵۲	۱۷۱۷	کلیه غلات
+۲/۱	۱۰۶۰	۱۰۳۸	۱۰۰۹	۹۸۹	۹۵۴	کشورهای در حال توسعه
-۸/۰	۶۹۲	۷۵۲	۷۵۲	۷۶۳	۷۶۳	کشورهای توسعه یافته

ادامه جدول شماره ۱

						ذخایر جهانی: (میلیون تن)
-۰/۹	۵۵	۵۵	۶۳	۶۷	۶۵	برنج (شالی)
-۶/۵	۱۰۵	۱۱	۱۳۶	۱۴۴	۱۳۷	گندم
-۲۷/۹	۱۰۶	۱۴۷	۱۳۹	۱۶۹	۱۳۴	غلات دانه درشت
-۱۵/۵	۲۶۵	۳۱۴	۳۳۸	۳۸۰	۳۳۶	کلیه غلات
-۲/۱	۱۵۶	۱۶۰	۱۶۹	۱۶۶	۱۶۲	کشورهای در حال توسعه
-۲۹/۴	۱۰۹	۱۵۴	۱۶۹	۲۱۴	۱۷۵	کشورهای توسعه یافته
	۱۴-۱۵	۱۸	۱۹	۲۲	۱۹	درصد ذخایر به مصرف غله (ارقام به %)
						قیمتهای صادراتی: (دلار در هر تن)
	۳۳۶	۲۸۹	۲۵۰	۲۷۸	۳۰۲	برنج (تایلندی، ۱۰۰٪ درجه ۲)
	۲۰۵	۱۵۷	۱۴۳	۱۴۳	۱۵۰	گندم (ایالات متحده، هاردوینتر شماره ۲)
	۱۴۶	۱۰۴	۱۱۳	۹۷	۱۱۰	ذرت (ایالات متحده، زرد، شماره ۲)
	۱۷/۹	۱۹/۰	۱۵/۱	۱۲/۱	۱۸/۱	نرخهای کرایه حمل بین قاره‌ای: (از خلیج آمریکا به مصر)
						تولید در کشورهای LIFD: (به میلیون تن)
	۳۴۲	۳۴۰	۳۳۹	۳۲۵	۳۱۳	محصولات ریشه‌ای و غده‌ای
	۹۰۴	۸۷۰	۸۷۸	۸۵۱	۸۴۵	غلات
	۲۵۱	۲۴۵	۲۵۰	۲۴۸	۲۵۱	تولید سرانه (کیلوگرم)
	۷۷	۷۳	۶۵	۷۰	۷۴	واردات غله
	۶/۵	۷/۹	۸/۲	۱۱/۰	۱۱/۰	سهم کمکهای غذایی زوارادات غله
	۸	۱۱	۱۳	۱۶	۱۵	(رقم فوق به درصد)

جدول شماره ۲ - تولید، عرضه، تجارت و ذخایر جهانی غله.

(میلیون تن)

۹۷-۱۹۹۶ (پیشینی)	۹۶-۱۹۹۵ (برآورد)	۹۵-۱۹۹۴	
۱۹۹۰	۱۸۹۱	۱۹۴۸	تولید:
۵۷۰	۵۴۵	۵۲۷	گندم
۸۶۰	۷۹۱	۸۸۳	غلات دانه درشت
۵۶۰	۵۵۶	۵۳۸	برنج (سلتوک)
	۲۰۲۲	۲۱۰۹	عرضه X
	۱۷۵۲	۱۷۹۰	مصرف
	۲۰۱	۲۰۱	تجارت XX
	۲۶۵	۳۱۴	ذخایر پایانی

X شامل تولید به اضافه ذخایر ابتدای دوره آماری.

XX در فاصله ژولای تا ژوئن سال بعد.

پرتال جامع علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

(میلیون تن)

جدول شماره ۳ - واردات جهانی غله.

کل		برنج کوبیده		غلات دانه درشت		گندم		
۹۶-۱۹۹۵	۹۵-۱۹۹۴	۱۹۹۶	۱۹۹۵	۹۶-۱۹۹۵	۹۵-۱۹۹۴	۹۶-۱۹۹۵	۹۵-۱۹۹۴	
۱۰۸/۵	۱۱۰/۹	۸/۸	۱۲/۴	۳۵/۵	۵۳/۰	۴۶/۲	۴۵/۵	آسیا
۳۳/۳	۳۳/۵	۳/۶	۳/۲	۱۰/۶	۹/۵	۱۹/۱	۱۹/۸	آفریقا
۱۳/۸	۱۳/۳	۱/۴	۱/۲	۸/۰	۷/۷	۴/۴	۴/۴	آمریکای مرکزی
۱۷/۵	۱۷/۷	۱/۷	۱/۳	۴/۷	۵/۱	۱۱/۱	۱۱/۳	آمریکای جنوبی
۶/۶	۶/۷	۰/۵	۰/۵	۳/۹	۳/۸	۲/۲	۲/۴	آمریکای شمالی
۱۲/۴	۱۲/۲	۱/۲	۱/۲	۵/۸	۶/۹	۵/۳	۴/۱	اروپا
۶/۴	۶/۰	۰/۲	۰/۲	۰/۵	۰/۷	۵/۷	۵/۱	شوروی سابق
۱/۰	۱/۲	۰/۳	۰/۳	۰/۲	۰/۴	۰/۵	۰/۵	اقیانوسیه
۲۰۱/۳	۲۰۰/۵	۱۷/۸x	۲۰/۳	۸۸/۰	۸۷/۱	۹۵/۵	۹۳/۱	کل جهان
۱۴۴/۰	۱۴۳/۵	۱۴/۸	۱۷/۷	۵۴/۷	۵۲/۴	۷۴/۵	۷۳/۳	کشورهای در حال توسعه
۵۷/۳	۵۷/۱	۳/۰	۲/۶	۳۳/۳	۳۴/۷	۲۰/۹	۱۹/۸	کشورهای توسعه یافته

جدول شماره ۴ - پیشبینی تولید جهانی غله در سال ۱۹۹۶.

(میلیون تن)

کل	برنج کوبیده		غلات دانه درشت		گندم			
	۱۹۹۶	۱۹۹۵	۱۹۹۶	۱۹۹۵	۱۹۹۶	۱۹۹۵		
-	۹۳۱/۵	-	۵۰۷/۱	۱۹۶	۱۹۴/۵	۲۳۰	۲۲۹/۹	آسیا
-	۹۱/۸	-	۱۵/۰	۷۲	۶۲/۸	۱۸	۱۳/۹	آفریقا
-	۲۹/۵	-	۱/۷	۲۶	۲۴/۲	۴	۳/۶	آمریکای مرکزی
-	۹۰/۵	-	۱۹/۱	۵۱	۵۸/۷	۱۵	۱۲/۷	آمریکای جنوبی
-	۳۲۶/۷	-	۷/۹	۲۸۴	۲۳۳/۹	۹۲	۸۴/۹	آمریکای شمالی
-	۳۷۴/۷	-	۲/۳	۱۵۰	۱۴۷/۴	۱۲۸	۱۲۵/۰	اروپا
-	۱۱۹/۲	-	۱/۵	۷۲	۵۹/۶	۶۵	۵۸/۰	شوروی سابق
-	۲۷/۴	-	۱/۲	۹	۹/۴	۱۸	۱۶/۸	اقیانوسیه
۱۹۹۰	۱۸۹۱/۲	۵۶۰x	۵۵۵/۷	۸۶۰	۷۹۰/۶	۵۷۰	۵۴۵/۰	کل جهان
۱۱۳۰	۱۱۲۱/۵	۵۳۲	۵۲۹/۵	۳۳۵	۳۳۴/۷	۲۶۳	۲۵۷/۳	کشورهای در حال توسعه
۸۶۰	۷۶۹/۷	۲۸	۲۶/۲	۵۲۵	۴۵۵/۹	۳۰۷	۲۸۷/۷	کشورهای توسعه یافته

تخمینی، در مقایسه با آمار سال ۱۹۹۵ تفاوت زیادی نکرده است.

جدول شماره ۵ - مصرف جهانی غله.

(میلیون تن)

۹۶-۱۹۹۵ (پیشینی)	۹۵-۱۹۹۴	۹۴-۱۹۹۳	کل مصرف:
۱۷۵۲	۱۷۹۰	۱۷۶۰	کل جهان
۱۰۶۰	۱۰۳۸	۱۰۰۹	کشورهای در حال توسعه
۶۹۲	۷۵۲	۷۵۲	کشورهای توسعه یافته
			مصرف غذایی X:
۹۱۰	۸۹۷	۸۸۹	کل جهان
۷۴۶	۷۳۳	۷۲۴	کشورهای در حال توسعه
۱۶۴	۱۶۴	۱۶۵	کشورهای توسعه یافته
			مصرف برای خوراک دام:
۵۹۸	۶۴۴	۶۲۰	کل جهان
۲۰۳	۱۹۶	۱۷۹	کشورهای در حال توسعه
۳۹۴	۴۴۸	۴۴۰	کشورهای توسعه یافته
			سایر مصارف XX:
۲۴۴	۲۴۸	۲۴۹	کل جهان
۱۱۱	۱۰۸	۱۰۶	کشورهای در حال توسعه
۱۳۴	۱۴۰	۱۴۴	کشورهای توسعه یافته

X برای تغذیه مستقیم انسانی

XX شامل بذر، مصارف صنعتی و ضایعات پس از برداشت محصول.

توجه: در محاسبه ارقام کل از آمار گرد نشده استفاده شده است.

به این دلیل که نمی‌توانست ارزش نهایی گندم را پیش از پایان مراحل تولید تعیین کند. برای مقابله با این وضعیت نامعلوم پرداخت دو مرحله‌ای را به وجود آورد، ابتدا در هنگام تحویل گندم به انبارها به تولیدکنندگان مبلغی به عنوان پیش‌پرداخت می‌داد. سپس تسویه نهایی پس از فروش محصول آن سال و مشخص شدن بهای قطعی آن انجام می‌گرفت. در واقع پرداخت ابتدایی را دولت به قیمت پایین تضمین و در صورت کسری پرداخت می‌کرد. در صورتی که ارزش کل فروش محصول گندم ۱۹۱۹ بیش از پرداخت اولیه می‌بود پس از کسر هزینه فروش تفاوت آن به تولیدکننده در پرداخت نهایی داده می‌شد.

با اینکه، در میان کشاورزان غرب کانادا بینش مثبت و پایداری نسبت به عملکرد هیئت گندم وجود داشت و مردم خواستار ادامه فعالیت این هیئت بودند، در دوران صلح دولت فدرال نمی‌توانست این شیوه متمرکز فروش را ادامه دهد. به همین سبب در سال ۱۹۲۰ اولین هیئت گندم کانادا را کنار گذاشت. چون دولت فدرال در این تصمیم خود تجدیدنظر نکرد، کشاورزان با پیشنهاد خود سازمان گندم مشارکتی (Wheat Pools) را در ۳ استان با سطح کشت بالای گندم به وجود آوردند.

در این سازمان، شیوه پرداختی مشابه هیئت گندم پیش از سال ۱۹۱۹ بود. ابتدا کشاورزان هنگام تحویل محصول گندم به انبار مبلغی دریافت می‌کردند و پرداخت نهایی در هنگام خاتمه برداشت محصول تا پایان سال زراعی انجام می‌گرفت.

این شیوه متمرکز فروش به مدت ۶ سال با موفقیت به فعالیت خود ادامه داد.

این سازمان پس از چندی از یک سو با مشکلات سخت مالی، پایین بودن قیمت‌های جهانی گندم و بحران جهانی ۱۹۲۹-۳۰ و با گرفتن وام از بانکهای رسمی و از سوی دیگر با فروش محصول به قیمت پایتتر از مبلغ اولیه پرداختی تهدید شد. به ناچار دولت تصمیم گرفت وام‌های این سازمان را ضمانت کند و با یک قانون پارلمانی هیئت گندم کانادا را دوباره تاسیس نماید. این قانون با حمایت پادشاه در پنجم جولای سال ۱۹۳۵ به تصویب رسید. مطابق این قانون معامله با هیئت برای کشاورزان اختیاری بود. سود معاملات به کشاورزان

تحويل دهنده محصول داده می‌شد و زیان احتمالی را دولت می‌پذیرفت. پس از سالها هیئت گندم کانادا کار خود را وسعت داد و به سایر غلات نیز پرداخت. در ابتدا فقط بر تولیدات گندم نظارت داشت ولی در زمان جنگ جهانی دوم به جز غلات اختیار دانه‌های روغنی و ذرت انتاریو (Ontario corn) را نیز بر عهده گرفت. پس از جنگ فقط به بازاریابی گندم پرداخت و در سال ۱۹۴۹ با قانون مجلس و با شرط تجدیدنظر پنجساله این قانون، کار خود را وسعت داد و به معاملات جو و جودوسر نیز پرداخت. این قانون در سال ۱۹۶۶ به شکل دائمی درآمد.

در سال ۱۹۷۴ بین استانها فروش گندم، جو و جودوسر برای مصرف خوراک دام از محدوده عمل این هیئت خارج شد. در سال ۱۹۸۹ مسئولیت این سازمان فقط به تجارت گندم و جو برای صادرات و مصرف داخلی خوراک انسان محدود گردید.

سازمان هیئت گندم

هیئت گندم کانادا یک نهاد دولتی نیست بلکه یک شرکت بازاریابی است و به وسیله کشاورزان تاسیس شده است. این هیئت از یک گروه کارمند متخصص بازرگانی در برنامه‌ریزی، حمل و نقل و فروش غلات کانادا تشکیل شده است. فروشهای روزانه و تصمیمات قیمت توسط اعضای موظف هیئت و برقراری ارتباط با تولیدکنندگان غرب کانادا توسط کمیسیون مشورتی صورت می‌گیرد.

اعضای موظف هیئت

بر اساس قانون هیئت گندم، اعضای موظف هیئت ۳ تا ۵ نفرند که از اشخاصی باتجربه در صنعت غلات هستند و از طرف دولت منصوب می‌شوند. که هر ماه از سوی آنها وضعیت مالی هیئت به وزیر کابینه فدرال گزارش می‌شود. گزارش سالانه نیز در ۳۱ مارس به پارلمان ارائه می‌شود.

هیئت گندم کانادا

ترجمه: عذرا طیب‌زاده

«مقدمه»

در تجارت جهانی غلات، کانادا مقام سوم را پس از آمریکا و کشورهای بازار مشترک اروپا و مقام دوم صادرات جهانی گندم و جو را داراست، و نیز بزرگترین صادرکننده دانه‌های روغنی است. صنعت غلات یکی از درآمدهای بزرگ ارزی این کشور محسوب می‌شود و حدود ۱۴۵۰۰۰ تولیدکننده در این زمینه اشتغال دارند. با اینکه کمتر از ۵ درصد از نیروی کار در بخش کشاورزی اشتغال دارد این بخش ۷ درصد از کل صادرات را تشکیل می‌دهد. در این کشور وسیع ۴۰ میلیون هکتار زمین کشاورزی حاصلخیز وجود دارد که بیش از ۴ برابر جمعیت (۲۶ میلیون نفر) کانادا را می‌توان با تولیدات آن تغذیه کرد. می‌توان گفت، هر کشاورز کانادایی حداقل غذای ۵۳ نفر را تأمین می‌کند. بالا بودن میزان بازدهی کار و حاصلخیزی زمینهای کشاورزی، صادرات مقدار زیادی از محصولات کشاورزی را میسر کرده است. عمده تولیدات کشاورزی کانادا، غلات، تولیدات دامی و لبنیات است. با توجه به اهمیت تولیدات کشاورزی در این کشور بویژه غلات، سازمانهای متعددی در صنعت غلات به وجود آمده است که در میان آنها دو سازمان اصلی به نامهای کمیسیون غلات کانادا و هیئت گندم کانادا، نقش مهمی دارند.

هیئت گندم کانادا

هیئت گندم کانادا که از سوی کشاورزان غرب این کشور تاسیس شده است، نماینده بازاریابی غله، نماینده انحصاری در خرید و فروش و صادرات محصولات گندم و جو دشت پره‌ری (Prairie)^(۱) و همچنین فروشنده عمده غلات خوراکی است. علاوه بر این، هیئت گندم کانادا فروش غلات برای مصرف داخلی را نیز به عهده دارد. هیئت گندم کانادا نمایندگی عظیمی است که سالانه بین ۳-۶ میلیارد دلار فروش دارد. و با موافقت وزارت دارایی، می‌تواند وارد معاملات بانکی شده و به طرق مختلف وام دریافت کند. دولت کانادا این وامها را ضمانت می‌کند. علاوه بر این، هیئت گندم کانادا به منظور دریافت وام به روش سنتی از بانکهای رسمی و موسسه‌های مالی، برنامه "اوراق بهادار هیئت گندم" معادل ارزش دلار کانادا و برنامه مشابهی معادل دلار آمریکا در نیویورک را برقرار کرده است.

تاریخچه هیئت گندم

هیئت گندم کانادا همزمان با تصویب قانون غلات کانادا در سال ۱۹۳۵ تاسیس شد. پیش از تاسیس، دو فدراسیون بازاریابی در دوره جنگ جهانی اول و پس از جنگ به وجود آمد.

۱. هیئت ناظران غلات: دولت کانادا به سبب نامشخص بودن آینده تجارت گندم، برای فروش گندم کشت شده در سالهای ۱۹۱۷ و ۱۹۱۸ در سال ۱۹۱۷ هیئت ناظران گندم را تشکیل داد. بدین گونه دولت فدرال کنترل کامل خرید و فروش و صادرات گندم را در اختیار گرفت و پس از پایان فروش محصول در سال ۱۹۱۸ فعالیتهای آن نیز خاتمه یافت.
۲. هیئت گندم کانادا: در زمان صلح (۱۹۱۹) دولت فدران هیئت گندم کانادا را برای فروش محصول گندم دشت پرایری (Prairie) به وجود آورد که برخلاف هیئت ناظران، گندم را به قیمت تعیین شده صادر نمی‌کرد. بلکه مطابق قیمتهای بازار جهانی به فروش می‌رساند.

۱- این دشت که در استانهای آلبرتا مانیتوبا و ساسکاچوان گسترده شده ۷۴ درصد تولید غلات و کتان را تامین می‌کند.